

стан людини просто не може відобразити словами та інша форма подачі є просто необхідною.

Таким чином в ході роботи було встановлено, що меми, як нова форма комунікації, впливають на людину та її спілкування. Безумовно, розвиток інформаційних технологій вплинув на поширення мемів в сучасному спілкуванні та надав їм суттєво інших та нових форм. Роль мемів в сучасному суспільному житті є надто важливою. Бо вони не лише передають інформацію, хоча ця функція не є основною, вони допомагають просуванню певних ідей, поглядів чи думок. Долучаючись до політичних програм, меми беруть участь у суспільному житті. Мемі долучаються до формування громадської думки, спонукаючи нас до тих чи інших вчинків.

Проведений аналіз засвідчив, що для інтернет-мемів характерні відтворюваність, цілісність компонентів, можливість видозмінюватися та комбінуватися між собою. Емоційність як головний чинник цієї комунікативної одиниці сприяє її швидкому сприйманню та запам'ятовуванню. Здатність відображати події суспільно-політичного життя та швидко поширюватися в мережі Інтернет підкреслює те, що меми відіграють і комунікативну роль, і соціальну. Поява великої кількості мемів у просторі соцмереж є свідченням того, що інтернет-спілкування є невід'ємною ознакою комунікації сучасної людини.

Література

1. Dawkins R. The selfish gene. Oxford, England : Oxford University Press, 1976. 224 p.

Національна специфіка стилю навчання арабських студентів

Аїт Саяд Аюб (Марокко), Еттабагі Ашраф (Марокко)

науковий керівник – доц. Ж.М. Рагіна

ЗДМУ, м. Запоріжжя

Навчальна група студентів – це мікросоціум, де спілкування здійснюється не тільки на основі навчальної діяльності, але й з урахуванням міжособистісних та соціально-статусних та національно специфічних характеристик студентів. Індивідуально-психологічні характеристики особистості іноземних студентів впливають на процес оволодіння російською мовою. Під час навчання у ВНЗ України іноземні студенти використовують різні стилі навчання, тобто індивідуальні особливості сприйняття та обробки інформації. Психологи, педагоги-практики, науковці до характеристик стилів навчання відносять стійкість і відносну стабільність у проявах; стилі навчання є вподобаннями, до яких індивід довільно або мимоволі вдається.

Дуже важливо знати індивідуально-психологічні характеристики арабських студентів, зокрема марокканських, а також особливості їх міжособистісних стосунків на заняттях.

Для арабських студентів Північної Африки дуже важливим є досягнення, значущі для суспільства загалом, та суспільне визнання. Вони намагаються досягнути наступних цілей: якомога більше взяти від життя та покращити своє матеріальне становище; вони намагаються бути необхідним (можливо, найкращим). Багато хто не цураються амбіційності, наприклад, у моноетнічних групах більш успішні у навчанні студенти задля визнання їх найкращими пояснюють складний граматичний матеріал іншим, а не для того, щоб тільки допомогти. Крім того, така поведінка пов'язана з такими їх психологічними особливостями, як схильність до підпорядкування всередині свого моноетнічного середовища. Експериментальні психологічні дослідження доводять, що у арабських студентів значно вищий рівень групової адаптації в моноетнічній групі порівняно з представниками інших національностей, скажімо, з китайцями.

Для арабських студентів також важливо досягти матеріальних успіхів у сімейному житті. При цьому бути самостійними та незалежними бути цілком не

обов'язково. Це пов'язано, перш за все, з тим, що в арабських країнах традиційно склалася система взаємної родинної допомоги: кожний араб знає, що його ніколи не залишать сам на сам з труднощами, родина завжди допоможе.

Більшість арабських студентів віддає перевагу підприємницькій діяльності та комерції, багато хто з них вирішує стати лікарями та фармацевтами, бо ці професії є затребуваними у марокканському суспільстві, крім того, зазвичай арабські студенти саме тому й обирають ці спеціальності, що орієнтуються на піклування з боку рідних людей – у більшості студентів родичі вже працюють за цим фахом. Таким чином, арабські студенти відчують потребу у допомозі та довірі з боку оточення. Але вони швидко пристосовуються до умов життя, що пояснюється вимогами ісламу бути терплячим і мужнім у складних життєвих випадках. Це слід знати викладачам, що працюють в арабській аудиторії.

У поліетнічній групі арабські студенти поведуться інакше. Психологічні дослідження доводять, що у стосунках з представниками іншої культури рівень їх податливості впливу та тиску з боку «не своїх» нижчий: виявляється певна агресивність в іншому етнічному середовищі. Така поведінка самими арабами не засуджується, бо вважається, що вони змушені так вчиняти, щоб захистити своє «я» [2]. У міжетнічній взаємодії арабські студенти стають більш впевненими в собі, майже повністю відмовляються від залежної та слухняної поведінки, виявляють самостійність, прагнуть домінувати. При цьому у них проявляється прагнення до незалежності, завзятість у відстоюванні власної точки зору. У таких випадках головними мотивами їх поведінки є збереження власної гідності та відстоювання національних інтересів. Така поведінка арабських студентів підтримується законами ісламу, який проповідує релігійну самопожертву та мужність.

Етнопсихологічною особливістю арабських студентів є підвищена емоційність та імпульсивність. Наприклад, на заняттях вони завжди голосно

розмовляють, жваво обговорюють проблеми, які не стосуються тематики уроку, при цьому бурхливо жестикулюють, мають емоційно виразне обличчя. У процесі вивчення російської/української мови як іноземної також слід враховувати стиль навчання арабомовних, зокрема марокканських студентів. Необхідно пам'ятати, що ці студенти вже володіють французькою (англійською) мовою як другою (третьою) іноземною, тому вони мають певні стратегічні стилі у мовній підготовці, це дає їм потенційні можливості для активізації продуктивної інтелектуальної діяльності, зокрема для більш успішної обробки навчальної інформації у процесі вивчення російської/української мови як іноземної.

Марокканські студенти належать до комунікативного типу оволодіння іноземною мовою: краще аналізують і синтезують мовний матеріал, швидше орієнтуються у флексійній системі мови, яку вивчають, і оволодівають навичками монологічного та діалогічного мовлення, вони легко засвоюють мову у процесі усного спілкування, з бажанням наслідують носіїв мови, імітуючи їх інтонації та розмовні кліше. Однак при цьому значно погіршується комунікативна якість мови – граматична правильність мовлення. Лексикограматичні помилки у мовленні арабських студентів, що розмовляють російською, часто заважають їм сольно вживати мовні одиниці в практичних цілях.

Марокканські студенти володіють розвинутою механічною пам'яттю та користуються незначною кількістю додаткових стратегій, які полягають у повторюванні та візуальній уяві. Вони віддають перевагу аудіальному сприйняттю навчальної інформації, тобто наслух, а не візуальному; у рецептивній діяльності намагаються досягти балансу між читанням та слуханням, у продуктивній діяльності виявляють більш сформоване усне мовлення, ніж письмове. Вони не люблять писати, тому викладач має придумувати цікаві форми навчання письма. На уроках з мови марокканські

студенти з цікавістю виконують завдання комунікативного характеру, люблять групові вправи, різноманітні ігри.

Важливе значення у процесі вивчення мови для арабських студентів має контроль знань. Викладач має пам'ятати, що контроль треба проводити систематично, кожного дня, кожного уроку, тільки так можна домогтися позитивних результатів у навчанні, привчити студентів працювати серйозно. Крім того, слід зауважити, що арабські (марокканські) студенти потребують аналізу власної навчальної діяльності, іноді зазнають труднощів в оцінці власної діяльності, зорієнтовані на отримання індивідуальної методичної допомоги, тобто такі студенти обов'язково потребують зворотного зв'язку з викладачем.

Часто імпульсивність як етнопсихологічна риса арабських студентів заважає їм успішно складати модульне тестування. Психологами експериментально доведено, що імпульсивні студенти частіше виконують завдання швидко и неправильно. Крім того, на заняттях з природничо-наукових дисциплін зазнають труднощів в оформленні власної ціннісно-змістовної позиції стосовно наукових фактів, подій, думок інших людей [3].

Характерною етнопсихологічною відмінністю студентів з арабських країн, з якими постійно стикається у своїй роботі викладач, є ставлення до часу. Представники європейської культури, налаштовані на результат нашої діяльності, тому шануємо кожну хвилину, намагаємося поважати не лише свій, а й чужий час. В арабів усе навпаки: час – це ніщо, головне – процес. Таким може бути процес спілкування, сидіння, слухання музики тощо. Араби вільно розпоряджаються і своїм, і чужим часом. Їм досить складно не запізнюватись на заняття не тільки у перші місяці навчання, тому що на батьківщині така поведінка не вважається негожою. До того ж вони не можуть зосередитися на одній справі, намагаючись займатися одночасно кількома справами. Деяким марокканцям важко сприймати часові обмеження виконання завдань та тестів, але це скоріше, індивідуально-психологічна риса, ніж національна. На уроках

віддають перевагу спілкуванню, а не монотонній одноманітній роботі, залюбки читають діалоги за ролями, люблять інсценувати тексти.

Як бачимо, викладачеві дуже важливо знати не тільки індивідуальнопсихологічні особливості іноземних студентів для побудови ефективної педагогічної взаємодії, а й їх національно специфічні характеристики для підвищення результативності навчального процесу, використання на заняттях різноманітних комбінацій методів, прийомів та форм навчальної роботи.

Література:

1. Білик О. М. Етнопсихологічні та національно-культурні особливості іноземних студентів у контексті соціалізації в освітньо-культурному середовищі вищого навчального закладу. *Актуальні питання освіти і науки: зб. наук. ст., матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 листоп. 2015 р.* / Національна академія Національної гвардії України. Х.: ХОГОКЗ, 2015. С.10-15.
2. Завгородній, В.А. Урахування національних особливостей як фактор успішного навчання арабських студентів. *Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі : збірник наукових праць* / Ред.кол.: Л.В. Біденко, О.М. Волкова, С.І. Дегтярьов; Упоряд. Л.Д. Біденко. Суми: СумДУ, 2015. Вип.2. С. 74-88.

Тактильна комунікація як спосіб невербального спілкування

Абуменділ Яссін (Марокко), Лагдач Мохаммед (Марокко)

науковий керівник – ст. викл. А.К.Репетун

ЗДМУ, м. Запоріжжя

Комунікація – це процес обміну інформацією (фактами, ідеями, поглядами, емоціями тощо) між двома або більше особами, спілкування за допомогою вербальних і невербальних засобів із метою передавання та одержання інформації. Як бачимо з визначення, слід виділити два основних види комунікації: у людському суспільстві комунікація може здійснюватися як вербальними, так і невербальними засобами. Вербальна комунікація для людини є основним і універсальним способом спілкування. Будь-який інший